

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ג סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות ט.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שפ"ג עד תחילת סימן שפ"ד.

מוסר: חפץ חיים כלל א' אות ד' עד אות ו'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

האם אפשר לחתן ילד בפחות מאלפיים דולר? | הרגעים הגדולים של משפחת 'דרשו' - פרויקט מיוחד | מדוע השתנה מועד נאומו השבועי של הנשיא הארי טרומן? | החברותא שחוללה נפלאות | 1657

על דא ועל הא

**"קיוויתי שאוכל לעבוד במשהו עם נגיעה של תורה.
שאזכה לחשב את שכרם של מלמדים או מגידי שיעורים,
ולא של עובדי הייטק בחברת ענק שאין לה דבר עם יהדות.
אבל מעולם לא תיארתי לעצמי איזו זכות תיפול בחלקי..."**

פרויקט מיוחד על הרגעים הגדולים של משפחת 'דרשו'
והפעם עם: הרב צבי שפיין, חשב שכר במחלקת הנה"ח של 'דרשו'

ולא של עובדי הייטק בחברת ענק שאין לה שום דבר עם תורה ויהדות.

אבל מעולם לא תיארתי לעצמי איזו זכות תיפול בחלקי, לעבוד בארגון כמו 'דרשו'. זה ארגון שמבוסס כל כולו על זיכוי הרבים, ובכל יום שאני מגיע לעבודה אני מודה לקב"ה שזיכה אותי להיות נטפל לעושי מצווה. זה לא מובן מאלי.

3. הרגע שבו הפנמתי שאני חלק מ'דרשו'

שבועיים או שלושה שבועות אחרי שהתחלתי לעבוד כאן, נכנס יהודי אל המשרד ושאל לגבי הצטרפות לאחת התוכניות של הארגון. במקום להפנות אותו לאגף השני של המשרד שעוסק במתן שירות לפונים, פשוט עזרתי לו בעצמי, והופתעתי לגלות כמה מהר הצלחתי להפוך לחלק מהארגון, עד כדי הכרת הכללים ותנאי ההצטרפות לתוכניות הלימוד, דבר שכמובן היה הכרחי כדי שאוכל לעזור לו.

4. הרגע שבו פתחתי את השיעור הראשון של 'דרשו'

זה קרה כמה חודשים אחרי שהתחלתי לעבוד כאן. שוחחתי עם חבר בביתר ותוך כדי שיחה פתאום הצעתי לו לפתוח שיעור ב'דף

מה הם חמשת הרגעים ש'תפסו' אותך הכי חזק במהלך השנים שאתה עובד ב'דרשו'?

1. הרגע שבו הבנתי את העוצמה וההיקף של פעילות הארגון... האמת שאני לא כל כך ותיק בארגון, אני עובד כאן בסך הכל כשלוש שנים, כך שעוד לא זכיתי לחוות את אחד הסימונים הגדולים על הש"ס או על הדף היומי בהלכה, כאחד שנמצא בתוך המערכת. עם זאת, את עוצמת הפעילות אפשר לראות גם בימי שגרה. אין צורך לחכות עד לסימונים הגדולים. אני חושב שמיד בהתחלה הבנתי את זה, כשהייתי צריך לחשב את שכרם של עובדים בדרום אמריקה, בדרום אפריקה, ובמזרח אירופה, וכמובן מכל רחבי ארץ הקודש.

2. הרגע שבו קלטתי את הזכות הגדולה שנפלה בחלקי...

כמו כל יהודי ירא שמים, כשיצאתי מהכולל ופניתי לעסוק במשלח יד לפרנסתי, הרגשתי מועקה גדולה. מי לא היה רוצה להישאר ספון בבית ה' כל ימי חייו? אבל כמו שאומרים 'ההכרח לא יגונה', ונאלצתי לצאת לעבוד.

קיוויתי שתהיה לי אפשרות לעבוד במשהו עם נגיעה של תורה. שאזכה לחשב את שכרם של מלמדי תינוקות או מגידי שיעורים,

כשמדובר בילד ראשון, השמחה מהולה גם בהתרגשות ואולי קצת חשש מהלא נודע, כי אתה פתאום עובר מסטטוס של 'אברך', גם אם קצת מבוגר, למצב חדש של 'מחתן ילדים'... כשהגעתי למשרד למחרת בבוקר, ובישרתי על כך לחברים בעבודה, השמחה היתה כל כך גדולה, הם כל כך התרגשו יחד איתי, וידעתי שאני נמצא במשפחה טובה.

היומי בהלכה' בבית הכנסת שלו. הוא קצת פקפק ברעיון, אבל אני זיהיתי הזדמנות ודחפתי אותו לזה בכל הכח. כשהשיעור הזה הוקם והחל לפעול, ידעתי שאני לא רק מנהל חשבונות ב'דרשו', אלא גם שגריר שמפיץ את הרעיון ומסייע בקידום המהפכה הגדולה של 'הדף היומי בהלכה', ושל שאר היוזמות הברוכות של הארגון.

5. הרגע שבו הרגשתי שאני 'במשפחה טובה'

כל אחד שזוכה לארס בן או בת שמח שמחה גדולה על כך.

על דא ועל הא

לחתן ילד בפחות מאלפי דולר - זה אפשרי!?

ראש הישיבה והמשפיע הברסלבאי הג"ר יואל ראטה שליט"א חיתן את בנו בכורו בעלות מינימלית | איך הוא עשה זאת?

יעקב א. לוסטיגמן

את האוכל מבשלות נשות הקהילה, ובסעודה משתתפים רק בני משפחה מדרגה ראשונה, כשכל שאר האורחים באים לחופה ולאחר מכן שבים לריקודים המתנהלים מהשעה 8:00 ועד השעה 10:00 בערב. מיד לאחר מכן שבים בחורי הישיבה ומסדרים את המקום לצורך המשך הלימודים כסדרם ביום שלמחרת.

כשהגיעה עת שמחת הנישואין של בנו של הרב ראטה, הוא הודיע כי בנו ייתחנן באותה המתכונת, בדיוק כמו תלמידי הישיבה שלו, ואכן עמד בדיבורו, כך שבסופו של דבר כל ההוצאות של ליל החתונה לא עלו על 2,000 דולרים.

בשעה 10:00 החלה שמחת המצווה טאנץ, שנמשכה חצי שעה בלבד ללא גראמר או בדחן, ובשעה 11:00 בלילה כבר היתה הישיבה מסודרת ומוכנה ללימודי יום המחרת.

אולי באמת הגיע הזמן שכולנו נעתיק את הרעיון המוצלח הזה ונחתן את ילדינו בקלות ובלי הוצאות מיותרות? אולי באמת...

בימים האחרונים חגג ראש הישיבה והמשפיע הברסלבאי הג"ר יואל ראטה שליט"א את שמחת נישואי בנו בכורו. עבור רבים מאתנו חתונת ילד נשמעת כמו פרויקט מורכב מאוד, וגם יקר במיוחד, אך במקרה זה הצליח הרב ראטה לסכם את כל הוצאות החתונה בפחות מאלפי דולר.

איך הוא עשה את זה?

הרב ראטה הנחיל בקרב תלמידי ישיבתו את הרעיון של חתונת הצאצאים בהיכל הישיבה.

בית המדרש משמש כאולם לגברים, חדר האוכל משמש כאולם לנשים לאחר ששופץ ואובזר במראות ותקרה דקורטיבית שמשווה לו מראה של אולם שמחות מכובד מאוד.

הפרחים, כסא הכלה, השולחנות, המפות והכלים, נרכשו על ידי הישיבה זה מכבר לצורך נישואי התלמידים הלומדים בה, והם עומדים הכן לכל חתונה שתבוא בשעה טובה ומוצלחת.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

לאחר כשבוע ימים מצאה גב' ברל מכתב תשובה בתיבת הדואר שלה: "נשיא ארצות הברית של אמריקה קרא את מכתבך, והוא מתייחס לכך בכובד ראש..."

מי היה מאמין שמועד נאומו השבועי של הנשיא טרומן ישתנה בגלל מכתבה של אשה אחת? אבל גב' ברל ע"ה ידעה כי על האדם מוטל לעשות את אשר ביכולתו, ומכאן ואילך...

ומשום כך גם את רצונה הכן להאזין לדברי הנשיא, אך ציננה, כי לצערה ימנע ממנה לשמוע את נאומו, משום שכיחודה שומרת שבת היא מנועה מהפעלת מכשיר חשמלי מכל סוג שהוא. "אי לכך, אני מבקשת ממך, אדוני הנשיא לשדר את נאומו ביום אחר". מכתב לפה, מכתב לשם. הם, שם למעלה, בצמרת השלטון, כלל אינם קוראים בקפידה מכתבים של אזרחים מן השורה. חבל על המאמצים, הלא כן? ובכלל, האם ניתן להעלות על הדעת כי שעת הנאום אשר נבחרה לאחר התייעצויות ממושכות, תבוטל מפני בקשתה של אשה המייצגת מיעוט קטן ובלתי משפיע? לאחר כשבוע ימים פתחה גב' ברל מכתב שהונח בתיבת הדואר של ביתה, ובו נכתב כי נשיא ארצות הברית של אמריקה קרא את מכתבה, והוא מתייחס לכך בכובד ראש... לאחר שבועיים, נשא הנשיא את נאומו בליל שבת, אך בתום הנאום הוא הודיע כי מטעמים שונים, מכאן ואילך ישודר נאומו ביום שלישי בשבוע! אשה אחת, במכתב אחד, זכתה בזכות עצומה שלא ניתן כלל לשערה. במשך שנים רבות נמנעו רבבות יהודים מחילול שבת, בשל הכרתה ואמונתה התמימה, כי עליה מוטל לעשות את שביכולתה, ומי שאמר והיה העולם, ישלים את המשימה. (להתעדן באהבתך, שלח תשע"ח)

לפני שנים אחדות נפטרה הגב' ברל ע"ה, יהודיה שהתגוררה בארצות הברית, וכה סיפר עליה בנה בימי השבעה: "היה זה בתקופת כהונתו של נשיא ארצות הברית הארי טרומן. בעצת יועציו החליט נשיא זה, כי בכל שבוע הוא ישא נאום במועד קבוע לאומה האמריקנית שישודר בכל אמצעי התקשורת. לאחר התייעצות ארוכה עם מומחים לענייני תקשורת הוחלט כי הנאום השבועי היוקרתי של נשיא ארצות הברית של אמריקה ישודר בליל שבת, מאחר שבלילה זה האזרחים שלווים ופנויים, ונח מאוד לטפסף לאוזניהם תעמולה מוסווית ולרכוש את אמונם. שמעה זאת הגב' ברל ע"ה וליבה נחמץ, הן יהודים רבים עלולים להיכשל בחילול שבת ברצותם לשמוע את נאומו של נשיאם. קוראים יקרים, לאחר בקשת מחילתכם הרשו לי להניח, כי לו היינו במקומה, מן הסתם גם ליבנו היה נחמץ על כך, אך היינו ממשיכים את שגרת חיינו, מתוך אנחה רבתי על ישראל עם סגולה הנמצא בגלות בין הגויים. אולם, הגב' ברל ע"ה, אשת חיל היתה. היא ידעה כי על האדם מוטל לעשות את אשר ביכולתו לעשות, ומכאן ואילך... נטלה, אפוא, הגב' את עטה, ושיגרה מכתב לנשיא ארצות הברית של אמריקה. בדבריה היא תיארה את נאמנותה לארצה,

הנני מבטיחך שהבכי שבכית ימונע ממך מלבכות על ענייני פרנסה

הגאון רבי יצחק זילברשטיין בסיפור מיוחד על האברך שנתקל בקשיים גדולים בהבנת מסכת זבחים, קיבל ברכה ועצה מהאדמו"ר, וכיצד הגיב מורן הגר"ח קניבסקי על העצה של האדמו"ר?

המסכתות של נשים, נזיקין, ודברי המסכת החדשה היו קשים עליו. הוא ניסה וניסה, ולא הצליח. עד שפרץ בבכי נסער, והתחנן לפני השי"ת שיעזור לו להבין את דברי הגמרא. הבכי התארך, ובין

!"הקריב המקריב קרבנו" (במדבר ט"ו ד')

אברך אחד שבכולל שלו החלו ללמוד מסכת זבחים, נתקל בקשיים גדולים בהבנת המסכת. הוא התרגל עד היום ללמוד את

כפי שהאדמו"ר יעץ לי, אני מבין את דברי הגמרא, וראה זה פלא שדברי הגמרא במסכת זבחים הפכו אצלי להיות מתוקים מדבש ונופת צופים.

וכששאלתי אותו 'ומה הנך רוצה ממני', השיב, שיש לו בעיה עם דברי המשנה ברורה הכותב שאסור לשנות את נוסח התפילה, ואדם שהתפלל בנוסח אשכנז, אסור לו לשנות לספרד, וכן להיפך. והנה, אומר האברך, אני התפללתי עד היום בנוסח אשכנז, כפי שמתפללים בישיבות הליטאיות, והרבי אמר לי לכוון ב'אתה חונן' במילים 'חכמה בינה ודעת', שזה נוסח ספרד, ואם כן מה עלי לעשות?

השבתי לו, שב'רוקח' מובא שבברכת 'אתה חונן' יש 17 מלים, כנגד 17 הפעמים שמוזכר בתורה שורש המילה 'חכם', ואם כן הנך יכול לכוון כך גם בנוסח אשכנז, ולמרות שבנוסח זה אומרים 'דעה בינה והשכל', ולא מזכירים 'חכמה', אבל כיון שבמילות הברכה מרומזות 17 המילים 'חכם' בתורה, הינך יכול לכוון לשורש זה גם בנוסח אשכנז.

הדברים לא מצאו חן כל כך באוזני האברך שרצה לכוון בדיוק כפי שאמר לו הרבי. והנה, כשהייתי אצל גיסי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, והצעתי בפניו את הדברים, אמר לי דבר מחודש.

תגיד לאברך שהוא יכול לומר בשמונה עשרה את שתי הנוסחאות, גם 'חכמה בינה ודעת', וגם 'דעה בינה והשכל'. הגר"ח הסביר ואמר, שבמשנה ברורה כתוב שאסור לשנות, אבל כשמוסיפים ואומרים את שתי הנוסחאות, זה לא נקרא שינוי.

לבין עבר שם ת"ח אחד, וכשראה את האברך בוכה בכי תמרורים, התעניין אצלו לסיבת הבכי.

כששמע במה מדובר, הציע לו להגיע לאחד מגדולי האדמו"רים בדור שיברך אותו. ואכן, האדמו"ר ההוא, מששמע את הענין, והבכי שבכה האברך, פנה אל האברך ואמר לו:

הנני מבטיחך שהבכי שבכית ימנע ממך לבכות על ענייני פרנסה, גם לא על ענייני שידוכין, וגם לא על ענייני בריאות. האברך שמע את הדברים והתעודד עד למאוד, אבל שאל בכל זאת את הרבי שליט"א על דבר העצה היעוצה שתסייע בעדו להבין את דברי הגמרא במסכת זבחים.

הרבי ציין בפניו את דברי הגמרא במסכת שבת (דף ל"א עמוד א'): 'אמר ריש לקיש, מאי דכתיב "והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת" וגו', אמונת זה סדר זרעים, עתיך זה סדר מועד, חסן זה סדר נשים, ישועות זה סדר נזיקין, חכמת זה סדר קדשים, ודעת זה סדר טהרות.'

ואם כן, אמר לו הרבי, אני מציע לך שכאשר אתה מתפלל שמונה עשרה, ומגיע לברכת 'אתה חונן', והנך אומר 'חננו מאתך חכמה בינה ודעת', תכוון היטב, שהרי כפי שאמרנו 'חכמת' זה סדר קדשים, ותתחנן לפני הקב"ה שיעזור לך להבין את דברי הגמרא במסכת זבחים.

האברך בא אליי וסיפר לי את הדברים, וציין שהבטחתו של הרבי התקיימה במלואה, ואכן אין לו ב"ה שום בעיות בשידוכי הילדים, גם לא בפרנסה 'וברוך השם אני גם בריא לחלוטין'.

והעולה על כולנה, שאחרי שהתחלתי לכוון ב'אתה חונן',

יהלומים מגדולי ישראל

"יום אחד בהיותי בביתי, דופקים בדלת. קמתי ופתחתי, והנה מולי עומד אותו בחור... ברגע הראשון לא ידעתי איך להגיב. אך מיד התעשתתי ואמרתי: הא, הנה החברותא הגיע, טוב שבאת..."

"כיון שהנך מתעסק עם תלמידים, אספר לך משהו שכדאי שתשמע" - מעשה מפעים שסיפר הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל לר"מ בישיבה לצעירים

ירדו השניים במדרגות ויצאו אל הרחוב, ורבינו מספר: היה אצלנו פעם בישיבה תלמיד שלא למד כלל, ולא רק שלא למד, אלא הוא עצמו היה ריק ומנוער מתורה ומיראה, ועד כמה שהפכתי והפכתי למצוא בו איזו מעלה או מידה טובה אחת - לא מצאתי! הנהלת הישיבה דנה במצבו, ואמרו שאין שום סיבה להמשיך ולהחזיקו בישיבה, אין בכך כל תועלת, לא לישיבה ואף לו לבחור עצמו, וביקשו להוציאו מן הישיבה. אך אני ביקשתי שיתנו לי אורכה לנסות שוב.

ניגשתי אליו ואמרתי לו: אני מחפש מישהו ללמוד עמו, האם

יום אחד בשעת ערב מאוחרת, עת סיים רבינו הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל את לימודו הקבוע עם חתנו רבי בנימין קורלנסקי בחדרו שבישיבה, הגיע להתייעץ עמו ר"מ בישיבה לצעירים, על ענין שהתעורר בישיבתו. הר"מ שאל את שאלתו ורבינו כדרכנו ענה בסבלנות ובמאור פנים והורה לו את הדרך בה ילך.

ביקש הר"מ להפרד בתודה מרבינו, אך הוא שאלו: "הנך ממחר?" וענה הר"מ שאינו ממחר כלל וכל זמנו בידו. "אם כן" - ביקשו רבינו - "התלווה אלי בהליכתי לביתי, ואספר לך משהו, שכיון שהנך מתעסק עם תלמידים, כדאי שתשמע".

התעשתתי ומיד אמרתי: הא, הנה החברותא הגיע, טוב שבאת, איך אני שמח שהחברותא הגיע... - תוך כדי כך אני מכניס אותו לחדר, ואומר לו: בוודאי באת להמשיך את החברותא, הנה אני כבר מוציא מהארון שני משנה ברורה... - והתיישבנו ללמוד כדרכנו מאז.

סיימנו ללמוד, וראיתי על פניו שהוא נהנה. ושוב חזרתי לציין בפניו את השמחה שיש לי שהוא טרח ובא להמשיך את החברותא, וכמה זה יפה מצידו, ונפרדנו לשלום כשאני מלווה אותו לדרכו בחום. מאז, בכל פעם שרק נתנו לו להשתחרר מהצבא, דבר ראשון - עוד לפני שהיה נוסע לבית הוריו - היה מגיע לבני ברק ללמוד עמי חצי שעה משנה ברורה.

הוא סיים את שירותו בצבא ומיד הלך לישיבה של בעלי תשובה ללמוד שם. לא היה לו קל, אך הוא עמד בזה בעוז, עלה והתעלה עד לנישואיו עם בת ישראל כשרה. והיום יש לו בית ומשפחה של בני תורה ממש.

סיים רבינו את סיפורו המפעים, ואמר לבן שיחו: "את זה רציתי לספר לך, כיון שאתה עוסק עם תלמידים".

(קובץ גיליונות שלח תשע"ח)

תסכים להיות לי לחברותא? הבחור נדהם, אך הביע את רצונו ושמחתו בכך, וקבענו ללמוד פעם בשבועיים בחברותא משנה ברורה. מיד כשראיתי שהוא שמח בקביעות זו, אמרתי לעצמי - הנה מצאתי בו איזו מעלה! אילו היה ריק לגמרי, לא היה שמח מההצעה ללמוד עמי. אילו היה מופקע לגמרי מכל זיק של רוחניות, היה שמח מללכת למשחק וכדומה, ולא מחברותא ללמוד ועוד איתי... - הרי שיש בו כן משהו...

ואכן למדנו פעם בשבועיים חצי שעה משנה ברורה, ומאותו זמן הבחור השתנה לחלוטין, ולאט לאט החל לעלות בתורה, ללמוד כראוי, להתפלל כדבעי, וכך נשאר בישיבה וגמר את לימודו בהצלחה ברוך השם!

הוא הלך ללמוד בישיבה גדולה, אבל אחרי שלושה חדשים - עזב את הישיבה והלך לצבא! כששמעתי על כך, כאב לי מאוד, אך האמת - לא הופתעתי. הכרתי אותו היטב, וידעתי שזה עלול להיות...

חלפו כמה חודשים מאותה שמועה מצערת, ויום אחד בהיותי בביתי, דופקים בדלת. קמתי ופתחתי את הדלת, והנה מולי עומד הבחור - ובלא כל בוש, הוא הגיע לבוש בבגדי הצבא... ברגע הראשון הייתי המום ולא ידעתי איך להגיב. אך מיניה וביה

השו"ת היומי

האם מותר להניח בשבת סימניה בספר עבור השבת הבאה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: נחלקו הפוסקים אם יש איסור מכין משבת זו לשבת הבאה, אך בינדון הנחת הסימניה נראה להקל, כיון שאינו עושה מלאכה מיוחדת לצורך אחר השבת, אלא סוגר את הספר בצורה מסודרת כדי שיוכל למצוא היכן הוא אוהז. וכ"כ בספר ארחות שבת.

שאלה: בביתנו אנו לומדים בסעודה שלישית הלכות מספר ארחות שבת, וכשאני מסיים ללמוד את ההלכות אני מניח את הסימניה במקום שסיימתי, עבור השבת הבאה, והשאלה היא - האם יש איסור מכין לשבת הבאה?

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

עירוב חצרות בחצר שדר בה גוי כאשר הגוי נסע לשבת

כל השבת העירוב חל - אמור רק במקרה שיצא למקום כה רחוק שאף אם ישנה את דעתו בשבת וירצה לשוב לביתו, לא יספיק להגיע לביתו לפני תום השבת; או אף במקרה שיצא למקום קרוב יותר. ואם מצוי הדבר שהגוי שב לביתו בשבת, או שלא יצא לעיר אחרת, אלא למקום קרוב בעיר זו - לכל הדעות העירוב אינו חל.

[שו"ע (שפב, יא ר) שפג, א, ומשנ"ב א-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 2; וראה שם, 1]

כפי שלמדנו, חצר שדרים בה יהודים וגוי, גזרו חכמינו ז"ל שלא יחול בה 'עירוב החצרות' אלא אם דיירי החצר היהודים ישכרו מהגוי את רשותו. אולם, אם הגוי וכל בני ביתו יצאו לפני השבת לעיר אחרת, ואין בדעתם לשוב לביתם עד לאחר השבת - העירוב חל. ואם חלק מבני ביתו נותרו בביתו, העירוב אינו חל, אך ניתן לשכור מאחד מהם את רשות הגוי, ואף שלא בידיעתו. ונחלקו הפוסקים אם דין זה - שכאשר הגוי יצא מביתו למשך

מדוע החלטתו של גוי שלא לשוב לביתו בשבת אינה החלטה איתנה

לביתו, הוכיח סופו על תחילתו, והרי זה כאילו נודע לנו בכניסת השבת שהוא מתעתד לשוב לביתו, ובמקרה שבו בכניסת השבת כבר ידוע שהעירוב עתיד להתבטל, לא נאמר כלל זה שעירוב החל בכניסת השבת חל לכל השבת. ואף באופן שיצא למקום רחוק (ראה לעיל) - שובו בשבת מוכיח כי כבר לפני השבת יצא לדרכו חזרה, ובכניסת השבת כבר היה קרוב יותר, והתעתד לשוב.

[שו"ע שפג, א, משנ"ב ד, ושעה"צ ה; וראה שם, ד; ביאורים ומוספים דרשו, 5; וראה שם, 4]

בהמשך לאמור: כאשר הגוי יצא למשך כל השבת באופן שהעירוב חל, ולבסוף שב לביתו בשבת - עירוב החצרות מתבטל. ואין אומרים בנדון זה את הכלל הידוע בהלכות עירוב חצרות, שעירוב שחל בכניסת השבת חל למשך כל השבת; משום שכבר מלכתחילה החלטת הגוי שלא לשוב לביתו בשבת אינה החלטה כה איתנה, שהרי בשונה מהיהודים, הגוי רשאי לצאת לדרכו בשבת ולשוב לביתו מכל מקום שהוא, ולפיכך, כאשר אכן שב

כיצד ניתן להתיר בשבת טלטול מהבתים לחצר ללא עירוב חצרות?

אולם, לאחר שכירת רשותו של הגוי, ניתן להתיר את טלטול חפצים מהבתים לחצר באופן הבא: כל היהודים הדרים בחצר 'יבטלו את רשותם' (ראה שו"ע שפ) לגבי אחד מהם, ואזי יהיה מותר לו בלבד לטלטל מביתו לחצר, ולהיפך; וניתן להתיר גם לאחרים לטלטל מביתם לחצר, על ידי שאותו אחד ישוב ויבטל את כל הרשויות לגבי אדם אחר, וכן הלאה.

[שו"ע שפג, א, ומשנ"ב ה-ז; ביאורים ומוספים דרשו, 9-10; וראה שו"ע שפא, ד, וביה"ל ד"ה ואז; ושם בביאורים ומוספים דרשו, 27]

בהמשך לאמור: כאשר הגוי שב בשבת לביתו, והעירוב התבטל - ניתן לשכור ממנו את רשותו בשבת, כיון שאין זו שכירות של ממש, רק פעולה כעין שכירות שתיקנו חכמינו ז"ל על מנת להתיר את החצר.

והשכירות אינה גורמת לכך שעירוב החצרות שנעשה בערב שבת ישוב לקדמותו, כיון ששיבת הגוי לביתו מוכיחה כי מלכתחילה היה העירוב מעותד לביטול, כנ"ל, ועירוב כזה אין בכוחו לשוב ולחול.

* חצר שדרים בה שני יהודים וגוי, ויש ליהודים פתח או חלון בין בתיהם, ועירבו זה עם זה - מותר להם לטלטל חפצים מבית לבית דרך החלון או הפתח שביניהם אף אם לא שכרו את רשות הגוי.
* חצר שדרים בה יהודי אחד וגוי, ולביתו של היהודי (בית א') צמוד בית של יהודי אחר (בית ב'), שאינו פתוח לחצר זו, ובין בתי שני היהודים יש חלון, או פתח, ועירבו עירוב חצרות זה עם זה - אין עירוב החצרות מתיר לטלטל חפצים מבית ב' דרך בית א' לחצר. וטלטול חפצים מבית ב' לבית א' - יש אוסרים, ויש מתירים. ואם שכרו מהגוי את רשותו - מותר להוציא אף לחצר, ויש אוסרים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

רשות היחיד שיש מחיצות ברוב היקפה - האם תמיד כשרה?

הדבר כאילו כל המחיצה שבצד זה אינה קיימת, ומכיון שהרשות אינה מוקפת בארבע מחיצות, דינה כ'כרמלית'.
ואם בצירוף המחיצות שבצדדים האחרים, העומד שבכלל היקף המחיצה מרובה על הפרוץ שבו - יש אומרים שהעומד מבטל את הפרוץ, אך לדעת המשנה ברורה והחזון איש, העומד שבצדדים האחרים אינו מצטרף לבטלו.

[שו"ע שסב, ח-ט, משנ"ב מה, מז, מט, נא רנב, שעה"צ לד, וביה"ל ד"ה פרוץ מרובה; ביאורים ומוספים דרשו, 20, וראה עוד שם]

רשות היחיד המוקפת במחיצות מארבעת צדדיה, ובאחד הצדדים נפרצה המחיצה בפירצה שרוחבה אינו עולה על עשר אמות, וה'פרוץ' מרובה על ה'עומד', דהיינו על החלק שלא נפרץ - אין צורך להשלים את המחיצה, אלא די ב'תיקונים' שונים, כמפורט בשולחן ערוך סימן שס"ג.

אולם, אם נפרצה המחיצה גם באחד משלושת הצדדים האחרים, בפירצה אחת, או בכמה פרוצות, אשר רוחבן יותר משלושה טפחים, והפרוץ שבמחיצה זו מרובה על העומד - נחשב

הלוח היומי

י"ג בסיון | רבי יעקב ב"ר עזרא מוצפי זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית הספרדית י-ם

בשנה הראשונה לה' אלפים החל הטבח הנוראי ביהודי קהילת פרנקפורט הי"ד, בעקבות עלילת דם שטפלו עליהם הנוצרים במהלך מסעות הצלב הידועות לשימצה.

בשנת תרי"ג, הייתה הצלה ליהודי ארם צובה שבחאלב, לאחר שהעלילו אנשי הכנסייה על בן הקהילה משה מוסן שחטף ילד נוצרי להורגו ובאותו היום נמצא הילד מוחבא, יום זה נקרא בפי יוצאי חאלב ל"פורים מוסן".

יארצייט:

תל"ח: רבי אפרים ב"ר יעקב הכהן כץ זצ"ל, מאובין, בעל שו"ת שער אפרים.

תפ"ט: רבי אברהם ב"ר דוד יצחקי זצ"ל, בעל זרע אברהם.

תרע"ב: רבי שרגא יאיר ב"ר נתן דוד זצ"ל, מבייאלאברז'יג, בעל ארון עדות על התורה והמועדים.

תש"א: רבי יעקב מאיר ב"ר נתן שלמה בצלאל בידרמן זצ"ל, גאב"ד וורשא, בעל מאור יעקב ושם ושארית.

תש"ד: רבי יצחק אייזיק ב"ר יוסף מאיר וייס זצ"ל, האדמו"ר מספינקא, בעל חקל יצחק.

תשל"ז: רבי משה ב"ר ישראל יהודה הלוי לוין זצ"ל, אב"ד נתניה.

תשמ"ג: רבי יעקב ב"ר עזרא מוצפי זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית הספרדית י-ם.

תשמ"ט: רבי רפאל יונה ב"ר ישראל מאיר טיקוצ'ינסקי זצ"ל, ר"י מהרי"ל-ירוחם, בעל ושב ורפא לו ועוד.

גם אם לא משקר ממש, אלא רק משמיט את הרקע לסיפור וע"י כך גורם להבנה שגויה של העובדות - נחשב כשקר וכהוצאת שם רע, החמור הרבה יותר מדיבור לשון הרע של אמת

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

הקדושות והטהורות ששונא דילטוריא בכל אופנים, אפילו על איש גרוע עד מאוד, כמבואר במעשה עכן (סנהדרין יא.) ועוד. מסכם ה'חפץ חיים' כי נמצא שהמספר לשון הרע עובר ב-14 עשין, מלבד ה-17 לאווין. ואמנם לא שייך שיעבור על כולם בבת אחת, כי יש עשין או לאווין ששייכים רק באופן מסויים, שלאווין ועשין אחרים אינם שייכים בו, אך מכל מקום, מי שרגיל בעוון זה נמצא עובר לבסוף על כולם. בביאורים ומוספים מביאים כי בספר 'עיקרי דינים' להגר"ש הומינר מונה עוד כמה עשין ולאווין שעוברים עליהם בדיבור לשון הרע, כגון 'זכור את אשר הקצפת את ה' אלקיך במדבר', 'ואהבת את ה' אלקיך', וכן על עשין מדברי קבלה - 'נצור לשונך מרע', 'סור מרע ועשה טוב' ועוד.

לקראת סיום הפתיחה מונה ה'חפץ חיים' עוד שני עשין, האחרונים ברשימה, שעליהם עשוי מספר לשון הרע לעבור. (א) מדבר שקר תרחק. וזאת במקרה שמספר על חברו דבר גנות שהוא שקר, שאז גם נשתנה שמו ל"מוציא שם רע" שעונשו חמור מסתם לשון הרע ורכילות של אמת. ב'ביאורים ומוספים' מובא בשם ה'חפץ חיים' להלן (לשון הרע כלל יד), שגם אם לא משקר ממש אלא רק משמיט את הרקע של הדברים ועל ידי כך גורם להבנה לא נכונה של העובדות - נחשב כשקר וכהוצאת שם רע.

(ב) עוד כותב ה'חפץ חיים' כי נראה שעובר גם על עשה של 'והלכת בדרכיו', שנצטוונו בזה לילך במידותיו של הקב"ה - 'מה הוא רחום אף אתה רחום' וכו'. ומצינו בהקב"ה במידותיו

יארצייט הג"ר יעקב ב"ר עזרא מוצפי ראב"ד העדה"ח הספרדית

הג"ר יעקב מוצפי היה רגיל לומר: "הבוטח בה' חסד יסובבנו", כלומר: מי שבוטח בה', אף על פי שאינו ראוי, הקב"ה נותן לו את זה בחסד" (ארי עלה מבבל עמ' עז)

רבי אליעזר ורבי תנחום בשם רבי ירמיה אומרים: אפילו רשע ובוטח בה', חסד יסובבנו. (ילקוט שמעוני תהלים רמז תשיט).

נשתדל לבטוח בהשי"ת ולסמוך על חסדיו שמרחם על הבוטחים בו אף על פי שלא מגיע על פי הדין